

УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ
МАЙБУТНЬОГО

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСФОРМАЦІЇ МАЙБУТНЬОГО»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Менеджмент малого бізнесу»

КАФЕДРА БІЗНЕСУ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПРАВА

<https://uft.in.ua/>

Телефон: +38 (073) 047-26-26

E-mail: info@uft.in.ua

Викладач – Гливенко Валентина Василівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри бізнесу, адміністрування та права

Галузь знань	D «Бізнес, адміністрування та право»					
Шифр та назва спеціальності	D3 «Менеджмент»					
Назва освітньо-професійної програми	«Менеджмент»					
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)					
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова/вибіркова)	вибіркова					
Мова викладання	Українська					
Форма навчання	Семестр викладання	Обсяг навчальної дисципліни	Лекції (годин)	Практичні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Підсумковий контроль
Денна	5-8 семестр	120 год, 4 кредитів ЄКТС	32	32	56	Диференційований залік
Заочна	5-8 семестр		10	10	100	

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Анотація дисципліни	Навчальна дисципліна спрямована на формування у майбутніх фахівців комплексного розуміння природи малого підприємництва через інтеграцію специфічних управлінських функцій власника-лідера з прикладним фінансовим інструментарієм, що охоплює весь життєвий цикл бізнесу: від вибору ринкової ніші та організації кадрового потенціалу до проектування фінансово-кредитної політики, податкової оптимізації та аналітичної оцінки життєздатності підприємства в умовах динамічних ринкових трансформацій.
Мета і завдання дисципліни	Метою вивчення дисципліни є опанування здобувачами методики побудови адаптивної системи управління малим бізнесом, яка базується на синергії організаційного проектування, маркетингу та професійного фінансового менеджменту для забезпечення сталого зростання та економічної безпеки підприємства в конкурентному середовищі.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	<p>Здатність організовувати діяльність малого підприємства та керувати персоналом, що передбачає легітимізацію бізнесу, реалізацію лідерських якостей власника та формування ефективної взаємодії у малих колективах.</p> <p>Здатність здійснювати прикладне бізнес-проектування та оперативне планування, що включає розроблення бізнес-планів, налаштування комунікацій та бюджетування поточної діяльності суб'єкта малого бізнесу.</p> <p>Здатність управляти фінансовими ресурсами, активами та податковим навантаженням, що охоплює вибір оптимальних систем оподаткування, залучення кредитних коштів та ефективне використання основного і оборотного капіталу.</p> <p>Здатність проводити діагностику ризиків та аналізувати результати діяльності, що забезпечує оцінку фінансової стійкості, ліквідності та впровадження швидких змін для збереження життєздатності бізнесу.</p>
Результати навчання	<p>Розробляти комплексні бізнес-проекти та оперативні плани розвитку суб'єкта малого бізнесу, включаючи складання бюджетів поточної діяльності та визначення потреби в ресурсах.</p> <p>Організовувати систему управління персоналом та клієнтськими базами, застосовуючи лідерські якості власника, методи мотивації в малих групах та інструменти маркетингового нішування.</p> <p>Обґрунтовувати вибір системи оподаткування та джерел фінансування, здійснюючи розрахунки податкового навантаження та оцінюючи кредитоспроможність підприємства для залучення зовнішнього капіталу.</p> <p>Проводити комплексну діагностику фінансового стану та ризиків, розраховуючи показники стійкості, ліквідності та рентабельності для прийняття рішень щодо зміцнення життєздатності бізнесу.</p>
Навички Soft skills	<i>Підприємницьке та критичне мислення: вміння ідентифікувати ринкові ніші, вчасно виявляти</i>

	<p>приховані ризики та об'єктивно оцінювати ефективність управлінських рішень.</p> <p><i>Адаптивність та гнучкість</i>: здатність оперативно коригувати плани й бізнес-моделі відповідно до змін ринкового середовища та зберігати стійкість у стресових ситуаціях.</p> <p><i>Комунікативність та лідерство</i>: навички ефективного ведення переговорів із контрагентами та здатність мотивувати персонал у малих групах через неформальну взаємодію.</p> <p><i>Тайм-менеджмент та пріоритезація</i>: вміння раціонально розподіляти обмежені ресурси (час, кошти, кадри) та фокусуватися на завданнях, що забезпечують життєздатність бізнесу.</p>
Методи навчання	Навчання проводиться у вигляді класичних, мультимедійних та інтерактивних лекцій і консультацій з викладачами. Вивчення дисципліни здійснюється самостійно за допомогою навчальної літератури, конспектів та електронних ресурсів.
Матеріально-технічні ресурси	<p>Ноутбук.</p> <p>Мультимедійний проектор.</p> <p>Доступ до глобальної мережі Internet.</p> <p>Хмарні технології підтримки освітнього процесу: Google Classroom / Moodle (підтримка практичних занять). Google Meet / Zoom (онлайн-лекції, практичні заняття)</p>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОНСУЛЬТАЦІЇ

Відповідно до окремого графіка

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів	Зміст модулів
Змістовий модуль 1. Теоретико-організаційні основи менеджменту суб'єктів малого бізнесу	<p>Тема 1. Основи організації та управління малим бізнесом. Роль малого бізнесу у ринковій економіці. Поняття та форми організації малого бізнесу в Україні. Порядок реєстрації малого бізнесу. Сутність менеджменту в малих організаційних формах. Роль власника як менеджера та лідера організації.</p>
	<p>Тема 2. Управління персоналом та маркетингова діяльність у малому бізнесі. Особливості формування кадрового потенціалу та мотивації працівників у малих колективах. Маркетинговий менеджмент: вибір ринкової ніші, управління клієнтською базою та конкурентними перевагами. Комунікаційні процеси та специфіка прийняття управлінських рішень.</p>
	<p>Тема 3. Планування розвитку та бізнес-проекування в малому бізнесі. Методологія та методи планування на малому підприємстві. Технологія розроблення бізнес-плану суб'єкта малого бізнесу. Оперативне управління та бюджетування поточної діяльності.</p>
	<p>Тема 4. Ризики та безпека в системі менеджменту малого бізнесу.</p>

	Діагностика внутрішніх та зовнішніх ризиків діяльності підприємства. Забезпечення економічної безпеки та життєздатності суб'єкта малого бізнесу. Управління змінами в умовах нестабільного ринкового середовища.
Змістовий модуль 2. Економіко-фінансове забезпечення та аналіз діяльності суб'єктів малого бізнесу	Тема 5. Управління формуванням фінансових ресурсів малого бізнесу. Фінансові ресурси та фінансовий механізм малого бізнесу. Джерела фінансування та визначення потреби у фінансових ресурсах. Фінансування господарської діяльності за рахунок запозичених джерел. Банківське та інвестиційне кредитування малих підприємств. Оцінювання кредитоспроможності підприємства. Державна підтримка малого бізнесу в Україні.
	Тема 6. Управління формуванням основного і оборотного капіталу малого бізнесу. Поняття та структура капіталу малого підприємства. Особливості формування капіталу в малому бізнесі. Поняття основного капіталу та його склад. Планування потреби в основному капіталі. Сутність та склад оборотних активів малого підприємства. Управління запасами, грошовими коштами та дебіторською заборгованістю.
	Тема 7. Особливості оподаткування суб'єктів малого бізнесу. Система оподаткування малого бізнесу в Україні. Оподаткування суб'єктів малого бізнесу, що знаходяться на загальній системі оподаткування. Спрощена система оподаткування для фізичних осіб – підприємців. Спрощена система оподаткування для юридичних осіб – суб'єктів малого бізнесу. Податкове навантаження та його вплив на фінансові результати малого підприємства. Податкове планування.
	Тема 8. Фінансовий аналіз діяльності малих підприємств. Сутність та необхідність фінансового аналізу діяльності малого бізнесу. Зміст аналізу фінансового стану малого підприємства. Методи фінансового аналізу. Методика аналізу фінансової стійкості малого підприємства. Показники фінансової стійкості підприємства.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література:

1. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с.
2. Менеджмент : навчальний посібник / [Храпкіна В. В., ... Гуменна О. В., Романченко Н. В. та ін.] ; за заг. ред. К. В. Пічик, В. В. Храпкіної ; Національний університет "Києво-Могилянська академія". Київ : Києво-Могилянська академія, 2021. 459 с.
3. Менеджмент : підручник / М. М. Шкільняк, О. Ф. Овсянюк-Бердадіна, Ж. Л. Крисько, І. О. Демків. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 258 с.
4. Менеджмент у питаннях та відповідях: навчальний посібник / А. А. Вдовічен, О. Г. Вдовічена, В. А. Чичун та ін. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2023. 172 с.

5. Михаліцька Н., Яцик М. Управління власним бізнесом : навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 480 с.

6. Організація власного бізнесу: навч. посіб.: за ред. к.е.н., доц. Є.В. Ткача. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. 2023. 264 с.

7. Проблеми та перспективи розвитку малого і середнього бізнесу : монографія. За ред. д-ра екон. наук, професора С. Д. Лучик. Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ. Чернівці: Технодрук, 2021. 400 с.

8. Сидоров О. А., Альошина Т. В., Фісуненко Н. О., Сидорова Е. О. Менеджмент і адміністрування: підручник. Дніпро: Арт-Прес, 2023. 352 с.

Допоміжна література:

1. Андреєва І. Ріст попри кризу: чому український малий та середній бізнес вистоїть та переможе. Українська правда. (2022). URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/09/23/691787/>

2. Андронік О.Л. Вплив оподаткування на розвиток малого та середнього підприємництва в Україні. Економіка і організація управління. Донецький національний університет. Вінниця. 2020. №3 (39), С. 144-154 URL: <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/9711>

3. Дмитрієв І.А., Кирчата І.М., Шершенюк О.М. Конкурентоспроможність підприємства: навч. посіб. Харків: ФОП Бровін О.В. 2020. 340 с.

4. Ливч Д. Нове обличчя українського підприємництва. Українська правда. (2022). URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/08/29/690937/>

5. Марусяк Н.Л. Фінанси підприємств : навч. посіб.: 2-ге вид., перероб. і доп. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 176 с.

6. Марченко В.М., Харитоненко Д.В. Сучасні тенденції розвитку малого підприємництва в Україні. Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут». №19. 2021. С. 82-88.

7. Нікола С. О. Фінанси підприємств : навч. посіб. Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2020. 206 с. URL: <https://surl.li/ereups>

8. Новак Н.Г.. Організаційний розвиток сектору малого інноваційно-активного бізнесу в умовах стратегічних змін : дис. на зд. наук. ступ. канд. екон. наук : спец.. 08.00.03 Одеса: Державний університет "Одеська політехніка", 2021. 235 с.

9. Олійник Л.В. Матвійчук Л. Податкове навантаження вітчизняних підприємств в умовах воєнного стану: методичний аспект. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2022. № 3. С. 192-198. URL: <http://elar.khmnpu.edu.ua/jspui/handle/123456789/12391>

10. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012. №4618-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17#Text>

11. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с. URL: <https://surl.li/fwdazt>

12. Justin G. Longenecker, J. William Petty, Leslie E. Palich and Frank Hoy (2022). Small Business Management: Launching

Entrepreneurial Ventures. Twentieth Edition. Cengage. 738 p. URL: <https://surl.li/clrtgm>

Інформаційні джерела та Internet-ресурси:

1. Державна служба статистики України: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Електронний архів ЗВО «Університет трансформації майбутнього»: веб-сайт. URL: https://repository.uft.in.ua/index.php/omp/library_catalog
3. Міністерство фінансів України: веб-сайт. URL: <http://www.minfin.gov.ua>
4. Національна бібліотека ім. В. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://nbuv.gov.ua/>
5. Національний банк України: веб-сайт. URL: <http://www.bank.gov.ua>

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
80 – 89	B	добре
65 – 79	C	
55 – 64	D	задовільно
50 – 54	E	
35 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з можливістю повторного вивчення дисципліни

ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання Мін. – 30 б. Макс. – 50 б.	денна форма навчання			заочна форма навчання			Підсумковий контроль Мін. – 20 б. Макс. – 50 б.
	кількість	бал (за одиницю)	всього балів	кількість	бал (за одиницю)	всього балів	
Робота на практичних заняттях	16	1	16	5	1	5	
Презентація та захист результатів виконаних індивідуальних завдань	2	5	10	2	5	10	
Модульні контрольні роботи	2	12	24	2	12	24	
Розрахунково-аналітична робота	-	-	-	1	11	11	
Всього			50			50	
	100						